

Dual PRESS

Ett nyhetsbrev från Organon • Nr 1 2000

Sid 2 **Posttraumatisk stress
felbehandlas**

Sid 3 **Antidepressivum lindrar
depressionssymptom snabbare**

Sid 4 **Om att förebygga
utbrändhet**

Stressad och pressad

– Medicinska konsekvenser av stressexponering

Boken togs fram i syfte att föra fram nya rön och tankar kring depression. De kunskaper vi idag har om hjärnan och hur oerhört sammansatt samspelet är mellan immunförsvaret, endokrinsystemet och nervsystemet leder till en ny förståelse av de stressrela-

terade sjukdomar som idag drabbar en allt större del av befolkningen.

Innehåll: Olika specialister är ansvariga för innehållet i varje kapitel och är inte nödvändigtvis av den uppfattning som Organon företräder.

Ola Pernbert ny på Organon

Ola Pernbert är sedan december -99 produktchef för Remeron på Organon. Han har en bakgrund som sjukskötare inom anestesi- och intensivvård och har varit verksam inom läkemedelsindustrin sedan 1988. – Psykiatri och behandling av förstämningssjukdomar är för mig ett nytt område, vilket känns som en stor utmaning, berättar Ola:

– Att kropp och själ hör ihop möts vi dagligen av både i massmedia och i vår omgivning. För oss på Organon är det därför naturligt att på bred front bidra till den kunskapsutveckling som krävs för att patienter som lider av psykisk ohälsa kan erholda rätt behandling, fortsätter Ola. Organon kommer under våren att kunna erbjuda ett interaktivt utbildningsprogram som i första hand riktar sig till läkare och övrig sjukvårdspersonal inom psykiatri och primärvård. Programmet syftar till att ge grundläggande kunskaper i bakomliggande orsaker till depression, diagnostik, behandling samt uppföljning.

Denna satsning är ett led i företagets strategi att Organon skall finnas till hands som en utbildningsintensiv samarbetspartner för hälso- och sjukvården.

– Vi ser att användningen av Remeron ökar vilket innebär att fler läkare och patienter idag kan vittna om goda erfarenheter av att kombinera den antidepressiva effekten av Remeron med en gynnsam biverkningsprofil, säger Ola.

– Organon är ett växande CNS-företag och min förhoppning är att detta även kommer att gälla i framtiden, avslutar Ola.

Posttraumatisk stress felbehandlas

– Allvarlig stressjukdom okänd för läkare.

Mellan 90 000 och 180 000 svenskar lider av posttraumatiska stressyndrom, PTSD. Det är ungefär lika många som antalet diabetessjuka. Av landets flyktingar beräknas att 15-20 procent är drabbade. Trots det är PTSD en relativt okänd sjukdom. Fel preparat och okunskap bland läkare gör att många drabbade får ingen, eller felaktig behandling. Nya forskningsrön om sjukdomen presenterades av nordens ende professor i psykosomatik, Ulrik Malt, under en föreläsning i Stockholm

Den norske professorn Ulrik Malt är kritisk till dagens behandlingsmetoder av posttraumatisk stress och till att för få läkare känner till den allvarliga sjukdomen PTSD.

–De fall som överhuvudtaget upptäcks behandlas ofta med vanlig samtalsterapi. Det är inte tillräckligt för att bota sjukdomen, säger Ulrik Malt. Sjukdomen uppkommer av ångest som

lösts ut av stora yttre emotionella påfrestningar. Det kan vara olyckor, bränder, incest eller plötsligt dödsfall av en närstående person. PTSD är enligt Ulrik Malt lika vanligt bland barn som vuxna. Kroppen reagerar med en närmast ständig stress och systemen går på högvarv. De kliniska förändringarna har en rad biologiska orsaker. Immunförsvaret förändras. Det sker också en påvisad förändring av hjärnans blodflöde, som skiljer sig mot förändringen hos patienter med andra ångeststörningar.

PTSD leder ofta till isolering och personlighetsförändringar. Den ständiga stressen gör hjärt- och kärlsjukdomar vanliga, men den kan också leda till hjärnskador. Risken ökar för självmord, olyckor, psykiska sjukdomar och funktionssjukdomar. Mellan 1–2 procent av Sveriges befolkning lider av PTSD, samma siffror som gäller för diabetes, som klassas som en folksjukdom idag.

PTSD-siffran är dock betydligt högre om de flyktingar som kommer till Sverige läggs till.

–Vi räknar med att mellan 15 och 20 procent av flyktingarna lider av PTSD, säger Ulrik Malt.

Den ökade förekomsten bland flyktingar beror på att mellan 50 och 80 procent av de personer som utsatts för tortyr lider av PTSD. Bland de som utsatts för allvarliga sexuella övergrepp, våldtäkt, naturkatastrofer eller de som bevittnat mord utvecklar mellan 10 och 25 procent PTSD.

**För ytterligare information:
Prof. Ulrik Malt
Tel. +47 22 86 81 40**

Antidepressivum lindrar depressions-symptom snabbare

Ett antidepressivum ger snabbare lindring åt deprimerade patienter. En tydlig skillnad i respons märks redan första veckan. Det visar nya studier som presenterades i London vid ECNP-kongressen i september. Preparatet heter Remeron och tillverkas av Organon.

De traditionella antidepressiva läkemedlen som t.ex. SSRI-preparatet Prozac, arbetar långsamt och effekten märks först efter fyra till sex veckor. Detta medför att patientens lidande förlängs och risken för självmordsförsök och sjukhusvistelse ökar. Att responsen är fördröjd är också det huvudsakliga skälet till att patienterna avbryter behandlingen i förtid. Med Remeron lindras de nedbrytande reaktionerna, som förknippas med depression, en vecka tidigare än med SSRI-preparaten.

”Varje dag är viktig för patienten när det gäller depressionsbehandling”, menar Stuart Montgomery vid Imperial College i London. ”Ju fortare sjukdomssymptomen kan reduceras och ju snarare patienten åter

känner livsglädje, desto bättre.” Enligt honom är Remeron ett av de bästa preparaten som idag finns tillgängliga för depressionsbehandling.

Vid ECNP-kongressen (European College of Neuropsychopharmacology) presenterades nya studier av depressionsbehandling. Kongressen hölls i september 1999 i London. I en samlad analys av tre studier jämförs mirtazapin (Remeron) med de tre SSRI-anti-

lig skillnad i respons redan första veckan och denna skillnad kvarstår under de fyra första veckornas behandling. Efter fyra veckor mådde signifikant fler patienter i Remeron-grupperna bättre än de som behandlats med SSRI-preparat.

Den första jämförande studien mellan mirtazapin (Remeron) och venlafaxin (Efexor) visar på att mirtazapin lindrar besvären lika snabbt som venlafaxin.

”Med alla resultat sammantagna, framstår Remeron som ett av de bästa preparat som finns tillgängliga idag”

Stuart Montgomery

depressiva medlen fluoxetin (Fontex/Prozac), citalopram (Cipramil) och paroxetin (Seroxat). Cirka 600 patienter ingick i studierna. Syftet var att dels jämföra läkemedlens effekt samt att se om det fanns skillnader ur biverknings synpunkt. Med Remeron visas en tyd-

lig skillnad i respons redan första veckan och denna skillnad kvarstår under de fyra första veckornas behandling. Efter fyra veckor mådde signifikant fler patienter i Remeron-grupperna bättre än de som behandlats med SSRI-preparat. Den första jämförande studien mellan mirtazapin (Remeron) och venlafaxin (Efexor) visar på att mirtazapin lindrar besvären lika snabbt som venlafaxin.

ter i studien. De fördelades slumpmässigt för behandling med Remeron respektive Efexor. Både Efexor och Remeron är så kallade ”dual action preparat”. Detta innebär att de påverkar såväl den serotonerga som den noradrenerga överföringen i hjärnan. Att utnyttja dessa egenskaper synes teoretiskt attraktivt och innebär att behandlingsalternativen nu är fler vid behandling där SSRI-preparat har misslyckats. Remeron är lika effektivt som Efexor, vilket stärker uppfattningen om att använda ”dual action-preparat” vid depressionsbehandling.

– Båda preparaten ger snabb effekt, men Remeron gör det utan aggressiv doseringsstrategi, vilket är till fördel när det gäller patienternas tolerans, sa Chris Thompson, professor i psykiatri vid Universitetet i Southampton under ECNP-kongressen. *forts. sid 4*

Referenser

1. Den 12:e kongressen; European College of Neuropsychopharmacology ägde rum i London 21 - 25 september 1999. Cirka 6.000 psykiatriker och andra specialister deltog. De nya uppgifterna om Remeron presenterades vid ett satellitsymposium organiserat av NV Organon.

2. Wheatley DP, Maffaert van M, Timmerman L et al Mirtazapine: Efficacy and tolerability in comparison with fluoxetine in patients with moderate to severe depressive disorder J Clin Psychiatry 1998; 59: 306-312.

3. Bech P et al A multi-centre, double-blind, randomized, citalopram controlled efficacy and safety study with Remeron in depressed subjects. Presented during ECNP September 1999.

4. Benkert O et al A multi-centre, double-blind, randomized, paroxetine controlled efficacy and safety study with Remeron in depressed patients presented during ECNP September 1999.

Datapresenterad vid ECNP-1999

Fakta: Remeron är det första NaSSA-preparatet. NaSSA står för Noradenerg and Specific Se-

rotonerg Antidepressant. Det ökar den noradren-
erga och serotonerga transmissionen i hjärnan.

Preparatets effekt på kroppens serotonerga sys-
tem är specifikt. Det blockerar 5-HT₂ och 5-HT₃-

receptorerna, som annars kan utlösa en del
oönskade biverkningar.

Om att förebygga utbrändhet

Leif Wallin, docent i psykiatri, konstaterade vid en föreläsning i Stockholm att det talas allt mer om utbrändhet som en folksjukdom i vår tid och diskuteras om detta är något nytt eller om det funnits förut men under annan rubrik.

–Det kan säkert vara så att det funnits och att läkarna kallat det något annat som neurasteni till exempel. Sannolikt är det emellertid så att vi i vår tid lever på ett sätt som många inte orkar med. Splittringen mellan jobbet som kräver allt mer och familj och privatliv som upplevs komma i kläm är en vanlig beskrivning av bakgrunden. Av allt att döma uppstår så kallad utbrändhet hos många människor

om de under lång tid utsätts för mycket negativ stress. Om positiv stress kan medföra utbrändhet diskuteras.

Samtidigt som läkarkåren konstaterar att fenomenet blir vanligare, är det något av en paradox att vi som har det så bra materiellt med avseende på försäkringar och trygghetssystem ska känna oss jagade och lida av känslan av att ständigt ha tidsbrist. Brist på tid betyder antingen att man inte bestämmer själv eller att man har svårt att prioritera.

–Förståelsen för vad det är som bygger upp stressen måste bli bättre. De strategier de flesta av oss använder för att hantera stressen fungerar uppenbarligen

dåligt. De är rent utav kontraproduktiva. En sak är klar, det handlar inte om ett resursproblem som många tycks tro, utan snarare står vi inför ett moraliskt problem. Det är i högre grad vår torftighet på det känslomässiga och andliga planet än på det rationellt intellektuella som är problemet, konstaterar Leif Wallin.

Wallin visade under sitt föredrag exempel på hur förebyggande av utbrändhet kan läggas upp på det personliga planet å ena sidan och i arbetsmiljön å den andra för att bli verkligt effektiv. Själv arbetar han halvtid som läkare med att hjälpa människor som är eller är på god väg att bli utbrända. Den andra halvti-

den arbetar Leif Wallin ute i arbetslivet med personlig handledning av chefer och deras personal för att förebygga negativ stress och dess skadebiverkningar. Ett tema för detta arbete kan vara: ”Din stress är din energi”. Ändamålet är att visa att den stress som kan skada människor är av samma energi som använd på rätt sätt är lika med hälsa, handlingskraft, arbetsglädje och personlig utveckling. Detta arbete görs i samarbete med en göteborgsbaserad grupp som kallar sig Livslinjen.

För mer information kontakta: Doc. Leif Wallin 031-40 06 16 eller Doc. Richard Lindgren 031-720 65 00

DualPRESS ges ut av:

Tel 031-720 65 00
Fax 031-720 65 01
e-post: cns@organon.se
www.organon.se

Ansvarig utgivare:
Eva Andrén Forsmark
Produktion:
Holmgren Kommunikation